

אוצרות

גליון שבועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

מה נשמע?

להגביר חיילים לתורה

דווקא ימים אלו ימי בין הזמנים אשר בהם יוצאים כמעט כולם לחופשה, דווקא עכשיו הוא הזמן להוסיף בלימוד התורה ולהדבק בה בכל הכח כמובא בדברי חז"ל (תענית לא). שמיום חמשה עשר באב שמתחילים הימים להתקצר חובה להוסיף על לימוד התורה.

במערכת השמע של 'אוצרות ברסלב' פועלים כל הזמן להוסיף עוד ועוד על הקודש, להגביר חיילים לתורה בהוספת שיעורי תורה למערכת להחיות עם רב.

בשבוע זה נוספו במדור 'שיחות ומאמרים' למעלה מחמישים שיעורים מצחות לשונו של הרה"ח ר' אהרן ישכיל שליט"א, שבע שיעורים מנופת צוף אמרו של הרה"ח ר' צבי צוקר שליט"א וחמשה עשר שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש במדור 'פרשת השבוע' על פרשתנו - פרשת עקב. כמו כן נוספו עוד עשרות שיעורים ממשפיעי אנ"ש במדורים השונים.

חייגו: 02-9950000 ולאחר בחירת השפה הקישו: 1-3 למדור 'שיחות ומאמרים', או 1-7 למדור 'פרשת השבוע'. כמו כן ניתן להקיש 8 לאחר בחירת השפה ולהקשיב לשיעורים החדשים באוצרות ברסלב.

שמעו ותחי נפשכם...

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
אב	ה"ב	ה"ז	ה"א	ה"א	מועד קטן
ב	ג	ד	ה	ו	ה
ג	ד	ה	ו	ז	ו
ד	ה	ו	ז	ח	ז
ה	ו	ז	ח	ט	ח
ו	ז	ח	ט	י	ט
ז	ח	ט	י	יא	י
ח	ט	י	יא	יב	יא

אוצרות ברסלב
י"ל ע"י "אוצרות ברסלב"
ת.ד. 50617 בית שמש
טל. במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066
לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000
בארה"ב ..... (1)718-8552121
באנגליה ..... (44)203-6085819
מוקד הישועות 1800-81-81-81

הפצה למנויים ובתי כנסת: 052-7649775
הנצחה, תרומות ופרסום: 02-9993338
ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
braslav@actcom.net.il
י"ר הוועדה הרוחנית: הרב שמעון טייכנר
מפיק: נחום א. ברזעסקי

ה' לא שוכח אותנו!

"ותאמר ציון עובני ה' וה' שְׁכַנְנִי" – במילים אלו פותחת הפטרת השבוע, ובהם מבטא הנביא את ההרגשה הרווחת כל כך בימינו: ה' עזב אותנו ואף שכח אותנו לגמרי. מתפללים, לומדים, מקיימים מצוות, אך בלב מקנת ההרגשה: לא מסתכלים עלי, לא צריכים אותי.

גם גדולי הצדיקים סבלו מהרגשה זו. גם הם עברו במסלול הזה, בו נותנים לך להרגיש כאילו אף אחד לא מסתכל עליך, ואתה מיותר לגמרי... וכפי שסיפר רבינו על עצמו: "שהיה רגיל לייחד לו איזה מקום שמצא שאין שם בני אדם, והיה מפרש שיהתו לפני השם יתברך בלשון שמדברים בו, דהיינו בלשון אשכנז [= אידיש]. והיה מרצה ומפייס אותו יתברך, ומבקש ומתחנן לפני יתברך בכמה וכמה מיני טענות ואמתלאות שראוי לו יתברך שיקרבו לעבודתו, והיה רגיל בזה מאד מאד והיה מבלה ימים ושנים על זה" (שבחי הר"ן, יב).

מה הייתה הרגשתו?

"ואף על פי כן היה נדמה לו תמיד שאין מסתכלין עליו כלל ואין שומעין לו כלל, רק אדרבא, נדמה לו שמרחיקין אותו מעבודתו יתברך בכל מיני הרחקות, וכאילו אין רוצין בו כלל וכלל. כי היה רואה שחולפין ועוברין כמה וכמה ימים ושנים ועדיין הוא רחוק מהשם יתברך ולא זכה עדיין לשום התקרבות, על כן נדמה בעיניו שאין שומעין דבריו כלל ואין מסתכלין עליו כלל, רק אדרבא, מרחיקין אותו בכל מיני התרחקות מעבודתו יתברך" (שבחי הר"ן, יב).

"כשם שאי אפשר לו לאדם לשכוח נפות ידיו, כך גם אלה תשכחנה ואנכי לא אשכחך". הסיכוי שה' ישכח אותך, זהה לסיכוי שתשכח את נפות ידך במקווה...

שתשכח את כפות ידך במקווה...

אם לא די לנו בפשט הפשוט של פסוקי הנחמה, מגיעים חז"ל ומגלים לנו את עומק הנחמה המסתתרת בהם. וכך הם דורשים:

"אמרה [כנסת ישראל] לפניו: ריבונו של עולם, הואיל ואין שכחה לפני כסא כבודך, שמא לא תשכח לי מעשה העגל? אמר לה: גם אלה תשכחנה. אמרה לפניו: ריבונו של עולם, הואיל ויש שכחה לפני כסא כבודך, שמא תשכח לי מעשה סיני? אמר לה: ואנכי לא אשכחך" (ברכות לב ע"ב).

כשהקדוש ברוך הוא אומר לנו "גם אלה לא תשכחנה ואנכי לא אשכחך", הוא לא רק מבטיח לנו שלא ישכחנו. אלא הוא גם מספר לנו את מה הוא שוכח ואת מה הוא זוכר; את חטא העגל ושאר העוונות הוא שוכח כביכול, ואת קבלת התורה ושאר הטובות שעשינו הוא לא שוכח לעולם. "כְּעוֹתֶיךָ אֲנִי שׁוֹכַח וְטוֹבוֹתֶיךָ לֹא אֲשַׁכַּח" (פסיקה רבה).

"היינו שסוף כל סוף נשוב לה' יתברך באמת, וכל המעשים רעים שלנו ישכח ה' יתברך. אבל כל המעשים טובים, כל תנועה ותנועה טובה, לא ישכח ה' יתברך, בחינת 'גם אלה תשכחנה ואנכי לא אשכחך'; שדרשו רבותינו זכרונם לברכה שמעשה העגל שאמרו 'אלה אלקיך' ישכח ה' יתברך. אבל זכות קבלת התורה שקבלו אלקותו יתברך עליהם בחינת 'אנכי ה' אלקיך', זה לא ישכח ה' יתברך לעולם" (ליקוטי הלכות, תפילת ערבית ד, לד).

"וכן הוא בפרטיות בכל אדם ובכל זמן. שאף על פי שעובר עליו מה שעובר, ונדמה לו כאילו אין מועיל כלל חס ושלוש מה שהתחיל לפעמים מעט בעבודת ה', מאחר שרואה שרחוק כל כך. אף על פי כן בסוף יראה מה שפעל בתחילה ...

"ואם יחוק את עצמו בכל פעם כל ימי חייו להתחיל בכל פעם מחדש, אפילו אם יעבור עליו מה שיעבור, אזי סוף כל סוף יתקבצו כל אלו התיקונים שגרים בכל עבודה ובכל התחלה, וכולם יתקבצו לעזרתו לחזקו ולאמנצו לשוב לה' יתברך באמת. ואם ראשיתו מצער אחריתו ישגא מאד, ואז יראה מה שפעל על ידי כל עובדא שבקדושה שאין שום דבר נאבד לעולם" (שם).

אם רבינו הקדוש הרגיש כך, מה נאמר אנן?! מה יאמר אותם המתבוססים ברפש תאוותיהם והבליהם, ואינם רואים את הישועה באופק?! אכן, "ותאמר ציון עובני ה' וה' שכנני".

אך הקב"ה מנחם ואומר: "התשכח אשה עולה, מרחם בן בטנה, גם אלה תשכחנה ואנכי לא אשכחך" (ישעיהו מט, טו). וכי אמא יכולה לשכוח את בנה? – שואל הקב"ה – "וכי שייך שתפסיק מלרחם על בן בטנה? ... אך אפילו אם 'אלה תשכחנה', גם אם יקרה מקרה חריג ומוזר, בו תשכח אמא את בנה – 'אנכי לא אשכחך', אני לא אשכח אותך לעולם.

"הן על כפיים תקתיך" – ממושיך הקב"ה ומנחם – "חומותיך נגדי תמיד". "כשם שאי אפשר לו לאדם לשכוח נפות ידיו, כך גם אלה תשכחנה ואנכי לא אשכחך" (שיר השירים רבה, פרשה ה). הסיכוי שה' ישכח אותך, זהה לסיכוי

החובה לקום בחצות!

לשוב לדרך הישר באמת. ולא אובד שום לילה מלילותי מקימת חצות ... בין בחול בין בשבת ויום טוב, בשבת בבית ובכלתי בדרך, ולסדר תיקון חצות ולעסוק אז בתורה הרבה".

נכון, זה קשה אולי, ולפעמים זה אפילו מעייף... אך זה לא פוטר אותנו מלמצוא עצות ותחבולות כיצד לימות לקום בחצות הלילה. וכפי שכותב על כך בעל הראשית חכמה (אחר שמאריך בנודל מעלת ונחיצות קימת חצות) בזה הלשון: "ודע שכל דברי הקדושה הם בהתחלפות קשות, מפני שהקליפה מקדמת לפרי, וצריך האדם שירגיל נפשו לשבר הקליפה יום אחר יום עד שתקבע בליבו המידה הטובה. ולכן ישוב אל לבו לקום באשמורת, אפילו שידע שיהיה לו כאב ראש וכיוצא בזה, אל ינח ביום השני מלקום! וכן יעשה מדי יום ביومه, ואז מן השמים יסייעוהו, ויאמר עליו 'שומר מצוה לא ידע דבר רע' וכן לא ימנע טוב להולכים בתמים" (תוצאות חיים, אות נט).

לאחר שמאריך בדבריו על קימת חצות הלילה, הוא מסיים וכותב: "ההארתי בזה מפני שנראה לי היות הדבר הזה - עמוד לכל העבודה! שלא לחינם החמירו בזה בהוזהר פעמים אין מספר, יותר מכל המצוות! ולזה, ימסור עצמו עליה, ותקיים בו. כאמרו 'אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה'" (עש).

היחיד שביכולתנו לעשות, זה לקום בחצות הלילה ולבכות.

כשהאדם נמנע ואינו קם בחצות, הוא לא רק מפסיד 'תיקון גדול', אלא הוא פשוט לא עושה מה שמוטל עליו... פעמיים כופל רבינו וכותב: "מאד צריך ליהרר לקום בחצות, להיות מתאבל על חורבן בית המקדש", "צריך ליהרר מאד לקום בחצות, ולהיות מתאבל מאד על חורבן בית המקדש". הוא לא כותב: 'כדאי מאד' או 'מומלץ ביותר' לקום בחצות... שכן, מדובר כאן בכמעט חובה גמורה; החרבת, תתקן!

די לנו בהצעה חטופה בתפילתו של מוהרנ"ת על קימת חצות, כדי לעמוד על גודל החובה, וכך הוא אומר שם:

"ריבוננו של עולם, אתה הוזהרתנו בכמה אזהרות לקום תמיד בחצות לילה ממש, כמו שכתוב בווהר הקדוש אזהרות נוראות על זה. אך אתה יודע כי רבו המניעות שמתגברים עלינו על כל אחד ואחד להטרידנו מזה, עד אשר איכרנו רוב הלילות אשר ביטלנו מלקום בחצות.

"על כן באתי לפנך אדון כל רב להושיע, תן לי עצה איך לימות לזה לקום תמיד בכל לילה בחצות ממש, שהוא תיכף אחר ששה שעות מתחילת הלילה, בין בחורף בין בקיץ. ואזכה להתעורר אז בזריזות גדול, ולסדר תיקון חצות ... אוי לי וי לי, מה אומר מה אדבר מה אצטדק. הנני לפניך באשמה רבה, ומה שעבר עבר, זכני מעתה

"והנה מה שעבר אין, כי כבר נשרף בית מקדשנו. אך כעת, שהשם יתברך מצפה לשוב אלינו ולהזור ולבנות בית מקדשנו, ראוי לנו שלא לעכב, חס ושלום, בנין בית המקדש, רק להשתדל בכניינו. על כן מאד צריך ליהרר לקום בחצות, להיות מתאבל על חורבן בית המקדש, כי אולי בגלגול הראשון היה הוא הגורם שיהרב הבית המקדש, ואפילו אם לאו, אולי הוא מעכב עתה בנין בית המקדש, ונחשב גם כן כאילו הוא גורם להחריבו. על כן צריך ליהרר מאד לקום בחצות, ולהיות מתאבל מאד על חורבן בית המקדש"

(ליקוטי מוהר"ן ח"ב, סז)

החובה המוטלת על האדם לקום בחצות הלילה, לא נובעת רק ממידת חסידות; היא נובעת מחמת היותו אשם בחורבן הנוראי. "כי אולי בגלגול הראשון היה הוא הגורם שיהרב הבית המקדש, ואפילו אם לאו, אולי הוא מעכב עתה בנין בית המקדש, ונחשב גם כן כאילו הוא גורם להחריבו". ומי שאשם, מוטל עליו לתקן, "על כן צריך ליהרר מאד לקום בחצות, ולהיות מתאבל מאד על חורבן בית המקדש".

קימת חצות לילה ועריכת תיקון חצות, אינה 'התנדבות', אלא חובה אנושית! אנחנו מאריכים בעוונותינו את הגלות, ועלינו לגרום לה להיגמר כמה שיותר מהר. ההתנהגות שלנו גורמת לגלות להימשך עוד ועוד, והדבר

רבי יהודה (לייבלי) ראובנ'ס - תלמיד מוהרנ"ת

הנוספים של רבי לייבלי, רבי מיכל ורבי זאב, התגוררו בטייטרא שברומניה.

בכל פעם שחלה רבי נתן מטבריה, היה שולח מכתב לאנ"ש דצפת ומבקש שיתפללו בעדו על ציון אביו ועל ציוני שאר אנ"ש הטמונים שם (נתיב צדיק, נה, נט, פ, קכ, קנב).

עובדה מפליאה היא, כי רבי לייבלי הופיע בחלום לבנו רבי נתן, שלוש פעמים בשבוע אחד, ודיבר עמו על דברים הצריכים תיקון, כפי שכותב רבי נתן מטבריה באריכות במכתבו לבנו ר' אייזיק, ומוסיף: "ואמר סימן שהחלום הוא באמת, כי לפעמים דברי הלומות לא מעלין ולא מורידין, וסימן אם הוא אמת החלום, שתיכף בבואך תשיג מכתב מבני מיכל ני"ו מהענינות והדחקות שלו, וכך היה..." (שארית ישראל, מכתב ט)

גיהנום, וימא עב): מה אומר לך בני הביבי מחמד נפשי, כבר הרביתי לדבר בזה הרבה וגם בשעה זאת דיברתי מזה עם ר' לייבלי חתן ר' ראובן, אך עדיין צריכין לדבר מזה ולזכור זאת בכל יום"

בהיותו קרוב למוהרנ"ת, זכה רבי לייבלי לעמוד לצדו גם בימי האחרונים, סמוך להסתלקותו לגנוי מרומים.

וכה מובא ב'מכתב ההסתלקות' שכתבו אנ"ש דברסלב:

"ואור ליום ה' קודם אור יום ב' שעות, בא אליו ר' מאיר יהודה ור' לייבצי ואמר: 'המלאך דומה בא אצל האדם ומבקע כריסו ומפיל על פניו ואמר: 'אוי, ובפרט כשיש רפואה בכטן זה אש להבה' אך אמר: 'רבינו ז"ל בודאי יתקן הכל מעל פניו'. ובבוקר החליש מאוד בשעת תפילה, ובאה אליו הצדקת אדל תחי' ואמרה: 'למה תחרישו? הלא צריך להרבות בכביה' והוא ז"ל לא הסכים על זה, ואמר שיש לו שונאים גדולים, רק לימד אותנו איך להתפלל בעבורו: שיאמרו בהתבודדות שיימצא לו זכות איך הוא כתב דברי רבינו ז"ל וסידר אותם והידר אותם, גם עתה רוצה להדפיס, וזכ' הייכם תלוי בי..."

לעת זקנותו, עלה רבי לייבלי לארץ הקודש עם זוגתו מרת ביילא לאה והתיישב בצפת, שם נסתלק בכ"ב מנחם-אב, בשנת ה'תר"כ, ומנוחתו כבוד בבית החיים שבו טמונים האר"י הקדוש וגוריו.

זכה רבי לייבלי להותיר אחריו בן גדול מבחירי תלמידי מוהרנ"ת, הלא הוא החסיד הנלהב רבי נתן מטבריה. בנו

מתלמידי מוהרנ"ת המובהקים היה רבי יהודה מברסלב, המכונה רבי לייבלי ראובנ'ס - על שם חותנו רבי ראובן.

הוא עמד לצד מוהרנ"ת גם כשהמחלוקת נגדו סערה בעוז וכל מקורביו נרדפו עד הנפש. רבי לייבלי התגורר בפאתי העיר ברסלב ובין כתלי ביתו נעשתה פעילות גמילות-חסדים כדי לתמוך בפרנסת ביתם של חסידים ברסלב העניים והאביזנים, שבגלל היותם נרדפים ומנוודים, גם סבלו חרפת רעב. מעת לעת, בשעת לילה מאוחרת, היה נוקש על חלון ביתו החסיד רבי יצחק משערוויץ, שעבד בטחנת הקמח של קרובו הגביר משה חניקים. רבי לייבלי, שכבר המתין לנקישותיו, היה יוצא אל החצר ופורק יחד עמו מן העגלה, שקי קמח ולעתים גם חריצי גבינה וחמאה, שהועברו בזריזות אל תוך ביתו, משם, עשו אחר כך את דרכם אל בתיהם של מוהרנ"ת ושאר החסידים.

רבי לייבלי עמד בקשר מתמיד עם מוהרנ"ת והיה קרוב אליו מאוד. מוהרנ"ת מזכירו רבות במכתביו ומכנהו "ידידי ר' לייבלי חתן ר' ראובן"

במכתבו מיום ג' פרשת צו תקצ"ה, בשיאם של התלאות והרדיפות, כותב מוהרנ"ת לבנו רבי יצחק: "ואין לשום אדם במה לנחם את עצמו, כי אם במעט הטוב שזוכה לחטוף במעט הימים הרעים האלה, כי רק ליה נברא, לסבול עמל בשביל התורה והעבודה. ואם אינו זוכה, סובל עמל בשביל גיהנום חס ושלום שעל זה הזהיר התנא 'במטותא מינייכו לא תירתו תרתי גיהנום' (בבבשה מכס, שלא תירשו שני

כל השנה צריך להתכונן לראש השנה בפרט מט"ו באב ואילך

(עפ"י ליקוטי הלכות, ברכות הראיה ברכות פרטיות, ה)

עצתו של רבי אברומ'לע

התדרדר לאן שהתדרדר. רבי גדליה לא איבד זמן יקר, הוא נטל אותו אל מורו ורבו החסיד הישיש רבי אברומ'לע שטרנהרץ זצ"ל, בתקוה כי חסיד ברסלב האמון על תורת הצדיק הרופא הגדול, בוודאי יוכל למצוא את התרופה לצרה זו.

השניים נכנסים אל רבי אברהם, הבחור מצידו גולל את כל הפרשיה כשהוא מנסה להסביר עד כמה שהוא יכול איזו רוח נוראה תקפה אותו. רבי אברהם האוין בתשומת לב מרובה ובסיימו אמר לו כך:

"שמע נא, הרי כפי עדותך אתה מסתובב תקופה ארוכה בחוסר מעשה, אני מציע לך לקבוע לעצמך איזה בית מדרש או 'שטיבל', קח בידך ספר תהילים והתחל לומר את המזמורים קאפיטל אחר קאפיטל, גם ללא שום הבנה והרגשה. כך תעשה מידי יום ביומו, הרי ממילא אינך עושה מאומה..."

בתחילה לא הבין הבחור מה טיבה של עצה זו, (המפורשת בליקוטי מוהר"ן תנינא ע"ג עיי"ש), אולם רבי אברהם שכנע אותו תוך כדי הבטחה כי מכאן תצמח הישועה - - -

"מה אומר ומה אדבר!" - סיים הבחור את סיפורו - "אינני זוכר אם היו אלו מספר ימים או מספר שבועות, לאחר תקופה שהשקעתי זמן רב באמירת התהילים הפשוטה ללא שום כוונה, פתאום החלו השמים הקודרים להתבהר, אור מסויים התחיל להאיר בפני, הצרה הקשה והאיזמה החלה לשחרר את אחיזתה. מחזה אלוקים חיתי על בשרי בזכות פרקי התהילים שאמרת ללא מוח ובלא לב, דוקא הם אלו שפרצו והרסו את כל המחיצות ביני לבין אבינו שבשמים".

לא ארכו הימים ובחור זה שהיה לכאורה מיואש, התרפא כליל והצלחה לברוח מכל מחשבות הכפירה ואף הקים בית נאמן בישראל וראה דורות ישרים ומבורכים.

(ע"פ ספר 'אוסף אמרים' אמונה ותפילה עמ' קפח)

כאשר הגיעו מים עד נפש החליט לשתף בסודו את המשגיח הרוחני של הישיבה. המשגיח, אדם פיקח ונבון הבין מיד כי מדובר כאן במשהו נפשי שעלול לסבך ולדרדר את הבחור לעמקי שאול, משכך הודיע לו ברוח טובה כי הוא משחרר אותו לתקופה מסויימת מכל חובותיו למסגרת הישיבה, הוא אף צייד אותו בדמי כיס כדי שיוכל לטייל ולתת דרוו לנפשו. אולם כל המאמצים היו לשוא, הרוח הרעה הלכה והשתלטה עליו יותר ויותר, כשמעדי העולם הזה רק הוסיפו שמן למדורת היצר.

שנתיים תמימות נמשך הדבר, בהם הסתובב הבחור כרוח רפאים באפס מעשה, חבריו הקרובים ריחמו עליו, הצטערו בצערו הנורא ותמכו בו ככל האפשר, אולם כל שינוי לא חל לטובה, והוא הלך והתדרדר מיום ליום מטה מטה. גם כאשר פנה אל גדולי תורה ויראה המבוינים לנפש האדם - לא הצליחו לחולל בו אפילו שינוי קל שבקלים.

כתוצאה מכל זאת הרגיש שהוא מאבד את שארית האמונה בהשם יתברך, כאשר אין שום עצה וישועה לצרתו ואין מי שיוכל להושיע אותו - ממילא הרי הוא אפיקורס לכל דבר - כך חשב בטעות אותו בחור מסכן.

בחסדי שמים פגש את החסיד הנודע רבי גדליה קעניג זצ"ל, אז אברך צעיר לימים, אצלו מצא אוזן קשבת ובהזדמנות שפך לפניו את כל לבו וסיפר לו כיצד

בסביבות שנת תש"ז אירע הדבר, הרב החסיד רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א, אז בחור צעיר כבן שש עשרה, פוגש את אחד מחבריו לספסל הלימודים ב'חידר' שבצד העתיקה, לאחר שזה שנים רבות לא נפגשו כלל. הם מתחילים לשוחח על דא ועל הא, ופתאום מנמך החבר את קולו והוא מגלה את סודו לפני רבי יעקב מאיר:

"איך לך מושג מה עבר עלי בחיים במושך השנים מאז נפרדנו, אני אף יכול לגלות לך כי כבר הייתי אפיקורס גמור רחמנא ליצלן!!!"

רבי יעקב מאיר נדהם כולו למשמע הדברים הנוראים הללו, אך אינו מצליח לרדת לעומקן; הוא 'יהיה' אפיקורס, הרי אומר: כיום כבר איננו אפיקורס ברוך השם. הוא הרגיש שטמון כאן סיפור עם לקח רב, וכדאי לדובבו ולגלות את כל פרטיו. נעמדו השנים בפינת הרחוב והבחור סיפר את כל ההרפתקאות שעברו עליו:

הכל התחיל תוך כדי שהוא עושה חיל בלימודיו בישיבה בני-ברקית ידועה. ביום לא בהיר אחד, ללא שום הסבר חדר למוחו 'שגעון' מסויים שקשה להגדירו, השגעון הזה הלך וניקר בתוך תוכו תקופה ארוכה כשהוא גורם לו יסורי נפש נוראים ואיומים במשך כל שעות היממה. בלכתו בדרך, בשבתו, בשכבו ובקומו, חייו לא היו חיים.

גניזות

מחקרים היסטוריים בחסידות

שאלה: מאיזה סיבה חיבר הרב מטשערין את ה'לשון חסידים' ודרך חסידים?

תשובת הר"ר יהושע יהונתן דרוק:

ידוע שר נחמן מטשערין זצ"ל שהיה מגדולי תלמידי מוהר"ת ז"ל חיבר וליקט את הספרים הקדושים לשון חסידים ודרך חסידים שהם ליקוט נפלא לכל העצות מספרי תלמידי הבעש"ט ותלמידי המגיד ז"ל.

במבועי הנחל (כרך ו' ויהון 62) מובא מכתב מהרב החסיד ר' יעקב מאיר שכטר שליט"א וזה לשונו "במבועי הנחל כסלו דנא, בהערות דברים על דיוקם אות ב', מוסר הכותב ששמע מאחד מאנ"ש שהרב מטשערין כתב ספריו דווקא לא לאנ"ש, [כדי להשקט המחלוקת פעליהם].

"זכרני שאבי מורי ולה"ה [ה' דוד שכטר] אמר לי ששאל את הרב"צ ר' אברהם שטרנהרץ ולה"ה, שנוכר עוד העת שחיבר הרב [שהיה מורו וקט, ונידול בביתו כבן ממש] ואמר שחיברם בכונה שלא תשכח מאנ"ש תורת הבעש"ט זיע"א."

כמו כן מובא שם מר' אברהם שמעון בורשטיין שליט"א שכותב על טעות הכותב הנ"ל, שחיברם הרב להעולם כדי להשקט המחלוקת, שהדברים מעיקרא דדינא פירכא, כי ידוע שהרב ז"ל חיברם והדפיסם בעילום שם, וספר הבעש"ט על התורה מעתיק כמה דברים מהם וכותב שמחברם פלא, ואם כן מה שייך לומר שכוונתו היתה להשקט המחלוקת. מה לנו דייקנות גדולה יותר מעדות נכדו שתגדל אצלו ושימשו המעיד שהדפיס אותם עבור אנ"ש.

ידועה שיחתו של רבינו שכמו שהסותרים מתפארים שהיו בלייפציג וכו' כך יהודי צריך להתפאר שלמד בבלי ירושלמי שו"ע וכל הספרים הקדושים (שיחת הר"ן, כח) ועל פי זה ודאי שאנ"ש התלמידי חכמים ויודעי ספר חוץ מה שלמדו ועסקו בעיקר בספרי רבינו ומוהר"ת, עסקו ולמדו גם בספרי צדיקי הדורות אבות החסידות.

וכן מובא בשיח שרפי קודש (ח"ג, ש' טע) והרב ז"ל מזכיר גם בשאר ספריו הקדושים כפרפראות לחכמה, יקרא דשבתא, ועוד מספרי החסידות כתיגא ועוד עיי"ש. וכן הרבה מגדולי אנ"ש הזכירו בכתביהם מדברי ספרי החסידות כר' אפרים"ל קראובסקי מו"ז דפשעדראז בעונג שבת. ר' געני מאומן בנחיל אמונה. ר' אלהן ספקטור בהרבה ממכתביו בגני אבא כותב שלומד בחברותא עם אחד מאנ"ש בספה"ק תניא ומייניץ גם לבנו בלשונות מופלגים ללמדו. כמו"כ מעתיק מנוצר חסד להרה"ק מקומותה זיע"א ומעשרת צבי להרה"ק רצ"ה מזדיטשוב זיע"א ועוד. וכן ר' אברהם שטרנהרץ זצ"ל ידוע שהיה בקי בהרבה ספרי חסידות בלשונם ממש בעל פה כתיבא, בני יששכר, ועוד. והיה אומר קטעים שלימים בלשונם בעל פה. וכן רבים מחשובי אנ"ש, ואי אפשר לפרטם כי רבים הם.

כמו"כ בשיח שרפי קודש (ח"ד ש) מובא שרוב אברכי אנ"ש באומן היו נעורים בליל שבת עד אחר הצות, ולמדו בספרי חסידות מתלמידי הבעש"ט ותלמידיהם, כמו"כ וכן אנ"ש החסיד רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל היה כל יום ערב ש"ק אחרי המקוה לומד עם החברותות ספרי חסידות על הפרשה כל הספר כדלהלן, שנה אחת תולדות יעקב יוסף, שנה ב' קדושת לוי, שנה ג' נועם אלימלך, וכך הלאה. לכן פשוט שמי שמסוגל ללמוד בכל הספרים הקדושים הבנויים על יסודות חז"ל והאריז"ל הבעש"ט, כמו שנהגו כל גדולי אנ"ש כנ"ל.

לחידודא

חידה מס' 193

היכן מוזכר הכותל המערבי בליקוטי מוהר"ן?

הפתרון לחידה מספר 192

היכן ומתי נאמרה אמרתו הידועה של רבינו "אין יאוש בעולם כלל?"

- ליקוטי מוהר"ן, ח"ב, עח.

נאמרה בליל שבת נחמו תק"ע בעיר אומן.

זכה בהגרלה לחידה מס' 191

לוי ישראל, רח' רוזנהיים, בני ברק.

בסך 50 ש"ח זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אוצרות ברסלב' 02-9950000. לאחר בחינת התפת, תקשונו 1-9-2-1 והשאירו הודעה. בין הפותרים נמנה עדי יום שני בשעה 12 בלילה. תערוך תולדה על זכות קניה בסך 50 ₪

האמת והאמת לאמתה

הרב מאיר שלמה

התורה הקדושה מתחילה בפסוק "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" הסופי תיבות של שלשת המילים הראשונות הם אותיות 'אמת', וכמובן במפרשי התורה בא לרמז כי חותמו של הקב"ה אמת ובה ייסד את התורה הקדושה, ואף כל העולם כולו מיוסד על האמת.

ברם - מבאר מוהרנ"ת - לכל אחד יש את האמת שלו, כלומר א"ע שהאמת היא אחת ויחידה המתנהגת על פי הכתוב בתורה הקדושה ועל פי מה שלימדו אותנו הצדיקים, מכל מקום יש שינויים לכל אחד באמת שלו, כי על כל אחד מוטל להשכיל ולהתבונן מה ה' רוצה ממנו ברגע זה ובשעה זו.

מובא בחז"ל (מדרש רבה תחילת בראשית): "א"ר סימון בשעה שבא הקב"ה לברוא את אדם הראשון נעשו מלאכי השרת כיתים כיתים וחוברות חבורות, מהם אומרים אל יברא ומהם אומרים יברא וכו', חסד אומר יברא שהוא גומל חסדים ואמת אומר אל יברא שכולו שקרים, צדק אומר יברא שהוא עושה צדקות שלום אומר אל יברא דכולהו קטטה, מה עשה הקב"ה נטל אמת והשליכו לארץ זה מה שכתוב 'ותשלך אמת ארצה', אמרו מלאכי השרת מה הנך מבזה את החותמת שלך, והרי חותמתך אמת, מיד העלה אותה מן הארץ כמו שכתוב 'אמת מארץ תצמח'."

והוא מדרש פלאי, אם אכן האדם מלא שקר מדוע יברא, ומדוע אכן השליך הקב"ה את האמת לארץ?

ומבאר מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, ריב"ת, ה) כי המלאכים נקראים לפי המידה שהם משתמשים בה ומומנים עליה, והמלאכים שנקראים 'אמת' המה באו בטענות אל הקב"ה מה הטעם לברוא את האדם והרי הוא מלא שקרים, אולם הקב"ה לא הסכים איתם, כי השי"ת ענה להם: אכן לפי האמת אינו צריך להיבראות אולם אני יודע את האמת לאמיתה, שהוא עתיד לעשות הרבה נחת רוח לפני, ולכן אני כן רוצה לבראותו.

יש לנו לימוד נפלא לכל אחד ואחד, כי לפעמים נדמה לאדם מחמת שהוא יודע את האמת שהוא פגום מאוד, והוא מייאש עצמו מלעבוד את ה' בחשבו מה בצע לעבוד אותו והרי הוא כלי מלא בושה וכלימה, ואכן כך הוא האמת. אולם הקב"ה לקח את האמת הזאת והשליכה לארץ, כי ה' רוצה שהאדם ישתמש בהאמת רק לקרב ולא לרחק, ועל אף שכך הוא האמת שהוא פגום והוטא, אולם יש את האמת לאמיתה והיא גלויה וידועה לפני הקב"ה שהאדם מלא רצונות וכיסופים ונקודות טובות. אכן בשעת ההתבודדות יש לעשות חשבון נפש נוקב, להתחרט על כל מה שפגם במשך היום ולהזויר בתשובה שלימה, אולם יש להיזהר שלא להיסחף עם האמת וליפול עמה לעמקי שאול ח"ו, רק להיאחז בשאר כל היום בהאמת לאמיתה לדעת כי נשמת כל יהודי מלא טוב מלא רצון וה' רוצה בה וחפץ בקיומה.

בוה נבין את המשך הפסוקים "והארץ היתה תוהו ובוהו הכל חושך, ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור". ויש להבין היאך מתוך החושך - המרמז על הבלבולים - איך מבליח פתאום אור?

על זה מנשיך הפסוק "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" ומבאר הוזהר: "זוהי רוחו של משיח", שכן משיח יגלה לכל אחד כמה טוב יש בו, ויאיר בו את ההכרה כי למרות שהכל מוזהם ופגום, למרות כל הקלקולים כמה טוב יש בו, כמה רצונות וכיסופים, כמה תורה תפילה ועבודת ה' זכה לחטוף עד עתה, וזה האמת לאמיתה שיגלה רוחו של משיח, ועל ידי זה אכן אפשר להגיד ויהי אור.

(מעובד מתוך שיחתו של הרב מאיר שלמה שליט"א ניתן להאזין לשיעור המלא כמערכת השמע של 'אוצרות ברכוב' 02-9950000. עברית, 1, שיחות ומאמרים, 3, 7, 42)

אכילה עם אמונה

באכילה אנו מחזקים את גופנו ונותנים לו חיים, אם אנו אכילים בדרך ארץ ובקדושה אנו מחזקים גם את נפשנו, אבל כשאכילים שלא כראוי עלולים לפגום בנפש ולהחליש אותה, שהרי החטא הראשון בעולם, חטא אדם הראשון גם הוא היה באכילה שאינה כראוי. כשאנו יודעים ומרגישים שכל השפע המזון שלנו מגיע מאבינו שבשמים אנו מתמלאים כלפיו הכרת טובה ואהבה, מודים ומשבחים אותו על כך כפי שנצטוונו בפרשתנו "ואכלת ושבעת - וברכת את ה' אלוךך" (דברים ח).

כל זאת בתנאי שאנו מקיימים "וברכת את ה' אלוךך כי הוא נתן לך כח לעשות חיל" (שם) שאנו מודעים ומרגישים שהבורא הוא זה שמנהיג את העולם ומשגיח עלנו בפרטיות וממנו מגיע כל המזון והשפע.

אך כשאכילה מגיעה למצב שנדמה כאילו "בוהי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה" (שם) שנגררים אחר עיני הבשר שמטעות כאילו הטבע הוא השולט בעולם, והעבודה החריצית והכישרון הם שנביאים את המזון אזי "פן תאכל ושבעת... וכסף וזהב ירבה לך... ורם לבבך ושבתה את ה' אלוךך" (שם) שהאכילה גורמת לריחוק ולניתוק מהשי"ת.

כך נבין את שנצטוונו להזויר בברכת המזון את שבחה של ארץ ישראל נאמר "ואכלת ושבעת - וברכת את ה' אלוךך על הארץ הטובה אשר נתן לך" (שם) וכפי שאנו אכן אומרים בברכת המזון "נודה לך על שהנחת לאבותינו ארץ חמדה טובה ורחבה" גם כשאנו אכילים מתבואת חוץ לארץ.

כי עניינה של ארץ ישראל הוא השגחת השם בפרטיות כדכתיב "ארץ אשר ה' אלוךך דורש אותה - תמיד עיני ה' אלוךך בה" (דברים יא) כך שבזכותה אנו זוכים להרגיש שכל מזוננו רק מאתו יתברך ולקיים מלב שלם "וברכת את ה' אלוךך".

(עפ"י ליקוטי הלכות, נטילת ידים שהרי"ת, ב, טו)

02-5410100 דרך צדקים
www.zadikintours.com

מגוון קבוצות הקיץ

הרשמה בעיצומה!

נסיעות לאומן ולכל היעדים בעולם
שירותים מקצועיים > אמינות

נתיבים טורס
טיסות לחו"ל | קברי צדקים | אירועים מיוחדים

02-633-8444
באיזור המרכז: 050-411-4857

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן

מוקד הישועות 1-800-81-81-81

להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן

לישועה וצלחה, לרווח ופריחה, לרפואה, למקטע לילד, לנחת ושמחת חיים

איצרות ברסלב 02-9950000			קמלוג למערכת השמע - שיחות ומאמרים		
עברית			אידיש		
21353 הרב מאיר מימנו שליט"א	21332 הרב מיכאל גול שליט"א	21311 הרב לוי יצחק בנדר ז"ל	113931 הרב יואל משי זוב שליט"א	113915 הרב משה בינשטוק שליט"א	1131 הרב לוי יצחק בנדר ז"ל
21354 הרב גיא צבי מינץ שליט"א	21333 הרב עופר גיטין שליט"א	21312 הרב לרענן שיעור שליט"א	113932 הרב אלכסנדר פראנק שליט"א	113916 הרב צבי יהודה ברוין שליט"א	1132 הרב שמואל הורביץ ז"ל
21355 הרב מרדכי פרוק שליט"א	21334 הרב אברהם צבי גלינסקי שליט"א	21313 הרב עזריה אלכר שליט"א	113933 הרב מרדכי פרוק שליט"א	113917 הרב אליהו גודלובסקי שליט"א	1133 הרב גדליהו אהרן קניג ז"ל
21356 הרב צבי צוקר שליט"א	21335 הרב ארז דרוח שליט"א	21314 הרב יעקב נתן אנשין שליט"א	113934 הרב צבי צוקר שליט"א	113918 הרב שלמה אהרן גוטליב שליט"א	1134 הרב נתן צבי קניג ז"ל
21361 הרב ניסן דוד קיוואק שליט"א	21336 הרב אברהם ויצהנדר ז"ל	21315 הרב שלום ארוש שליט"א	113941 הרב ניסן דוד קיוואק שליט"א	113919 הרב אברהם צבי גלינסקי שליט"א	1135 הרב צבי אריה חזנפלד ז"ל
21362 הרב משה קרמר שליט"א	21341 הרב בנימין זאב חשין ז"ל	21316 הרב עופר ארז שליט"א	113942 הרב אליהו קירשבוים שליט"א	113921 הרב אברהם ויצהנדר ז"ל	1136 הרב יעקב מאיר שכטר שליט"א
21363 הרב חיים קירשבוים שליט"א	21342 הרב אליעזר חשין שליט"א	21321 הרב פנחס בונקר שליט"א	113943 הרב אליעזר מרדכי קניג שליט"א	113922 הרב שלמה הנדרל שליט"א	1137 הרב משה קרמר שליט"א
21364 הרב בנימין קנפלאמר שליט"א	21343 הרב יעקב חיון שליט"א	21322 הרב נתן בורשטיין ז"ל	113944 הרב בנימין קנפלאמר שליט"א	113923 הרב בערל וואגנשאל שליט"א	1138 הרב נתן ליברמנט שליט"א
21365 הרב חיים מנחם קרמר שליט"א	21344 הרב יוסף חשין שליט"א	21323 הרב נתן בורשטיין שליט"א	113945 הרב מאיר קרליבך שליט"א	113924 הרב אליעזר חשין שליט"א	113911 הרב יעקב נתן אנשין שליט"א
21371 הרב שמואל סטרן שליט"א	21345 הרב שמעון סיכנר שליט"א	21324 הרב משה בינשטוק שליט"א	113946 הרב אהרן יוסף שליט"א	113925 הרב יום טוב חשין שליט"א	113912 הרב יצחק אנשין שליט"א
21372 הרב ישראל שלמה שליט"א	21346 הרב יצחק טייגנל שליט"א	21325 הרב יצחק ברוטמן שליט"א	113947 הרב ראוון שיף שליט"א	113926 הרב יואל יוזף שליט"א	113913 הרב משה גדליה אנשין שליט"א
21373 הרב מאיר שלמה שליט"א	21347 הרב אהרן ישכר שליט"א	21326 הרב דוד נחום גיבס שליט"א	113948 הרב שמעון צבי שפירא שליט"א	113927 הרב אברהם יצחק כרמל שליט"א	113914 הרב נתן יוסף בורשטיין שליט"א
21374 הרב נתן שפירא שליט"א	21348 הרב אברהם יצחק כרמל שליט"א	21327 הרב אליעזר ברנדל שליט"א			
21375 הרב שמעון שוורץ שליט"א	21351 הרב יוסף לוי שליט"א	21328 הרב ישראל מאיר ברנר שליט"א			
	21352 הרב נתן ליברמנט שליט"א	21331 הרב אליהו גודלובסקי שליט"א			

בלעדי לנסעי אירופנים לאומן ר"ה:

ביטוח רפואי חינם!

אומן ראש השנה עם אירופנים
בסטנדרט השירות האירופאי

ההרשמה בעיצומה!

רח' מלכי ישראל 16 ירושלים | מוקד אירופנים: 02-800-80-80